

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 716/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. et Mgr. Dušanom Strakom, Námestie legionárov 5, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 79 Er 770/2012-351 z 22. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému je na okresnom súde vedené exekučné konanie pod sp. zn. 79 Er 770/2012. V priebehu tohto exekučného konania Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 1 Oboer 8/2021 z 27. júla 2021 odmietol dovolanie sťažovateľa a oprávnenému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania [§ 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 453 ods. 1 CSP].
3. Nadväzne okresný súd rozhodoval o výške právoplatne priznaného nároku oprávneného na náhradu trov dovolacieho konania a uznesením č. k. 79 Er 770/2012-334 z 30. júna 2022 zaviazal sťažovateľa k povinnosti nahradiť ich oprávnenému vo výške 135,05 eur. Proti tomuto rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej tvrdil, že okresný súd ho zaviazal k povinnosti nahradiť trovy konania oprávnenému duplicitne. Podľa

sťažovateľa v návrhu na vykonanie exekúcie už totiž boli vyčíslené trovy konania za totožné úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom v sume 199,56 eur.

4. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol, keď konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia vydaného vyšším súdnym úradníkom a námietky sťažovateľa vyhodnotil ako neopodstatnené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje svoju námietku o tom, že už v návrhu na vykonanie exekúcie si oprávnený uplatnil nárok na náhradu trov konania za totožné úkony právnej služby v celkovej sume 199,56 eur, pričom exekučný súd ich priznal právnomu zástupcovi oprávneného „vydaním poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 04.10.2012“. Zotrváva na tvrdení, že napadnutým uznesením okresný súd duplicitne priznal odmenu za úkon právnej služby (prevzatie a prípravu obhajoby) vrátane prvej porady s klientom, a preto ho sťažovateľ považuje za arbitrárne. Sťažovateľ tiež poukázal na nezákonnosť vedenia exekúcie, ako aj na to, že už v sťažnosti navrhoval, aby oprávnenému neboli priznané žiadne trovy konania s ohľadom na okolnosti osobitného zreteľa (rozpor s dobrými mravmi, judikatúra Európskeho súdneho dvora), k čomu sa okresný súd nevyjadril.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov dovolacieho konania, a to z dôvodu jeho údajnej duplicity a neprihliadania na okolnosti hodné osobitného zreteľa. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne, pretože nedáva odpoveď na argumenty ním vznesené v sťažnosti smerujúcej proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

7. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmavať spoločne.

8. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V nadväznosti na obsah ústavnej sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania v zmysle už uvedených článkov ústavy a dohovoru, týkajú sa len jeho časti, a to rozhodovania okresného súdu o výške trov konania, čo môže mať v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľa síce negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa dnes už ustáleného názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému

meritórnemu rozhodnutiu. Vo všeobecnosti tak platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania (či už o nároku alebo o výške) nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo (m. m. IV. ÚS 311/2012, III. ÚS 199/2016, I. ÚS 541/2019, II. ÚS 112/2021, III. ÚS 65/2022).

9. V rámci rozhodovania o trovách konania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd takéto rozhodnutia meritórne preskúmava iba celkom výnimočne a taktiež výnimočne sa uchýľuje aj k ich zrušeniu, a to zásadne len v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017, I. ÚS 163/2022).

10. Po preskúmaní napadnutého uznesenia a právnej úpravy aplikovanej a interpretovanej okresným súdom (zhrnutej už v rozhodnutí vyššieho súdneho úradníka a nadväzne i v bodoch 10 až 15 napadnutého uznesenia) ústavný súd konštatuje, že o takú situáciu v sťažovateľovej veci nešlo.

11. Okresný súd v rámci dôvodov rozhodnutia vyvrátil námietku sťažovateľa týkajúcu sa duplicity uplatnenia náhrady trov konania, keď poukázal na to, že vyčíslenie trov konania vyplývajúce z návrhu na vykonanie exekúcie je predbežným vyčíslením, ktoré nie je súčasťou poverenia a že poverenie bolo vydané na vymoženie povinnosti uloženej vykonateľným exekučným titulom, ktorým bol rozsudok okresného súdu č. k. 19 Cb 121/2008-119 z 25. marca 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/64/2011-138 z 27. marca 2012. Ústavný súd chápe, že takáto odpoveď nemusela byť pre sťažovateľa dostatočne priliehavá, a preto sa mu k tomu žiada dodať, že duplicitu vylučuje fakt oddelenosti trov, ktoré vznikli oprávnenému v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie, od trov, ktoré vznikli v čase, keď sa sťažovateľ rozhodol viesť dovolacie konanie v súvislosti s jeho neúspešným návrhom na zastavenie exekúcie. Dovolacie konanie je totiž už samostatným konaním, v ktorom musí byť účastník povinne zastúpený advokátom na základe nového plnomocenstva (osobitne ak sa plnomocenstvo udelené pre základné exekučné konanie nevzťahovalo aj na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku), a to aj v prípade, že ide o toho istého zástupcu. Napriek totožnosti pomenovania úkonov právnej služby vykonaných v exekučnom konaní a v rámci neho v dovolacom konaní zahŕňa prevzatie a príprava zastúpenia v dovolacom konaní iné úkony advokáta vo vzťahu ku klientovi a tieto je nevyhnutné vnímať z hľadiska procesnej samostatnosti konania, v ktorom advokát klientovi poskytuje právne služby. Tieto právne služby boli oprávnenému v dovolacom konaní poskytnuté a najvyšší súd v súvislosti s vynaložením nákladov na ich zabezpečenie priznal oprávnenému nárok na ich náhradu, pretože bol v dovolacom konaní úspešný.

12. Sťažovateľ poukazoval tiež na dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré malo byť v danej veci prihliadané. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť rozdiel medzi rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania (o ktorom právoplatne rozhodol najvyšší súd) a rozhodovaním o výške trov

konania (o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením). Prípadná aplikácia § 257 CSP upravujúca výnimočnosť nepriznania náhrady trov konania by prichádzala do úvahy iba v štádiu rozhodovania o nároku na náhradu trov konania. Napadnuté uznesenie však bolo vydané v štádiu rozhodovania o výške trov konania, pričom pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa boli pre súd rozhodujúce len tvrdenia vzťahujúce sa na výšku a účelnosť trov, ktoré však sťažovateľ nenamietal. Preto okresný súd ponechal tento argument bez povšimnutia.

13. V nadväznosti na to sťažovateľ namietal nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia. K tomu ústavný súd s poukazom na § 236 CSP uvádza, že uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov, avšak i ono musí obsahovať aspoň stručné odôvodnenie. Stručná forma odôvodnenia predstavuje predovšetkým objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť. Rozumné a preskúmateľné odôvodnenie výroku uznesenia tak predstavuje základné formulačné pravidlo, kde z osobitostí konkrétneho prípadu budú vyplývať osobitosti odôvodnenia v intenciách právneho posúdenia, t. j. prečo súd na konkrétne skutkové okolnosti aplikoval, resp. zvolil tento procesný postup a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate uznesenia (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol.* Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 861).

13.1. Ústavný súd si vie predstaviť, že okresný súd mohol v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia vysporiadaniu sa s námietkami sťažovateľa venovať i viac priestoru, napriek tomu sa nedomnieva, že by rezignoval na svoju povinnosť odôvodniť prijaté rozhodnutie tak, aby bolo dostatočným podkladom na výrok, ktorým určil výšku náhrady trov dovolacieho konania. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia (v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka) je evidentné, ako okresný súd dospel k určení tarifnej hodnoty veci a následne aj k výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Preto možno uzavrieť, že vo vzťahu k metodike výpočtu trov konania okresný súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ pred ním v súvislosti s trovami konania domáhal, a jeho rozhodnutie nemožno považovať za ústavnoprávne neudržateľné.

14. Keďže v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery primeraným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnená námietka o arbitrárnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie, a preto ústavný súd odmietol jeho ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. decembra 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu